

Maastricht

in Beeld

De Lutherse kerk

6

december 2025

De Lutherse kerk

Die wordt ook wel Duitse kerk genoemd, omdat het Lutherse geloof, een tak van de protestantse kerk, uit Duitsland kwam. Het gebouw ligt aan de Hondstraat en is uit 1684. Dat is ook te zien op dit schild. Er staat Aedificatum Nonis Aprilis MDCLXXXIV. Het betekent Gebouwd op 5 april 1684. Op het schild staan ook de jaartallen 1869 en 1938, toen vonden restauraties plaats.

Het is een eenvoudige zaalkerk uit baksteen, de binnenkant heeft een houten tongewelf, opvallend zijn de dwarse trekstangen om de boel bij elkaar te houden. Tegen de voorkant is de preekstoel. De voorkant? Ja, we komen de kerk aan de achterzijde binnen, al is dat de straatkant.

In de hoge ramen zijn azuurblauwe elementen, in een ervan zitten zelfs initialen.

Adres: Hondstraat 14
Wikipedia: [wikipedia.org/wiki/
Lutherse_kerk_\(Maastricht\)](https://wikipedia.org/wiki/Lutherse_kerk_(Maastricht))

Het orgel is deels uit 1695, het werd in 1762 vergroot, in 1861 geschilderd en verguld en in 1965 gerestaureerd. We zien hier de plaats van de organist, op het eerste balkon aan de rechterkant van het orgel. Er is een schildje waarop de namen van de orgelbouwers staan: 1695 Hendrick Metzger, 1762 Heinrich Mössler, 1861 Leyser en Pereboom, 1965 Flentrop Zaandam. En net boven het klavier op het ovale schildje: Pereboom et Leijser Facteurs d'Orgues a Maastricht.

Er staan nog twee herenbanken, zitplaatsen voor hooggeplaatsten en welgestelden, in dit geval voor officieren en onderofficieren. De bank op deze foto bestaat uit twee rijen zitplaatsen met deurtjes aan beide zijden. De achterwand is fraai versierd in Lodewijk XV-stijl, de lijnen zijn vloeiend en sierlijk. Maar er zijn wel wat stukken afgezaagd. En oorspronkelijk hadden ze de kleur van oud eikenhout.

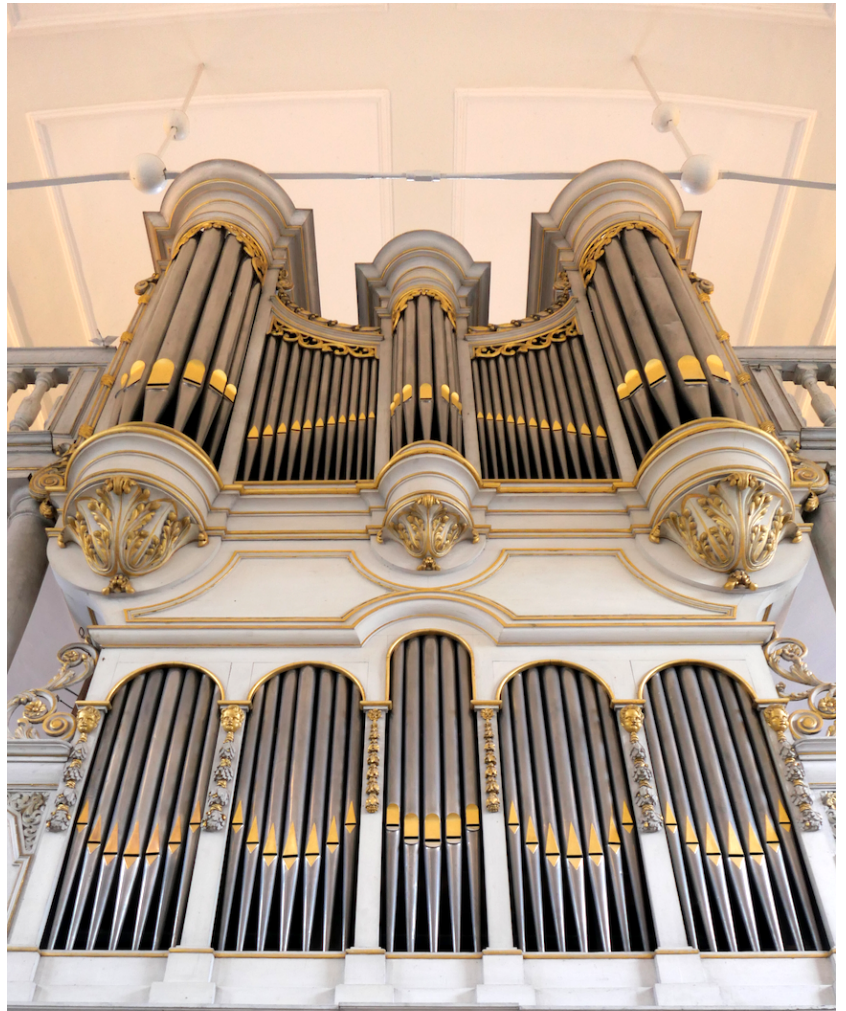

Dit is een wat merkwaardig beeld, half zuil, half mens. Het wordt een herme genoemd en het kwam uit de woning van de dominee. Die woning lag voor de kerk, op het voorplein dat er nu ligt. Door die woning was de kerk vanaf de straat onzichtbaar. Het was een schuilkerk, want de gelovigen mochten geen kerkdiensten in het openbaar houden.

Nog even terug naar het schild. Er is onderaan een medaillon in blauw, rondom versierd met een schelp en acanthusbladeren en onderaan een festoen, een bloemenkrans. In het medaillon in goud initialen. De voorletters van iemands naam. Zo kunstig in elkaar gevlochten, dat het eigenlijk niet te ontcijferen is. Niet erg, toch mooi.

De kerk is in 2013 uit de dienst genomen en is nu particulier eigendom. De ruimte kan gehuurd worden voor bruiloften, rouwbijeenkomsten, vergaderingen, exposities, bijeenkomsten, voorstellingen en concerten. De sfeer is op sober barokke wijze weelderig, historisch en toch eigentijds. Er hangt een heel speciaal licht door de bijzondere lichtinval. De akoestiek is geweldig. Kortom, een plaats vol stijl, schoonheid, klank en eerbied.

Aan de kant van de kansel zien we dit gedeelde portret. Het stelt Maarten Luther voor, niet als de 16de eeuw, maar als hedendaagse medemens, inclusief ouderdomsvlekken. Je zou hem zo op straat tegen kunnen komen.

Het is geschilderd door kunstenaar Rob Scholte in 2018, tijdens de TEFAF. In de Lutherse kerk was toen een parallelle expositie. Scholte kwam binnen in z'n rolstoel, wees naar de muur en zei: "Daar moet het portret van Luther". Het is onder zijn toezicht geschilderd, opzettelijk in twee delen die verwisseld zijn. Maar de kritisch vorsende blik is onmiskenbaar.

Op deze pagina twee glas-in-loodramen die alleen vanaf de tweede verdieping achter het orgel zichtbaar zijn. Met het fraaie kobaltblauw dat we ook in de zijramen zagen.

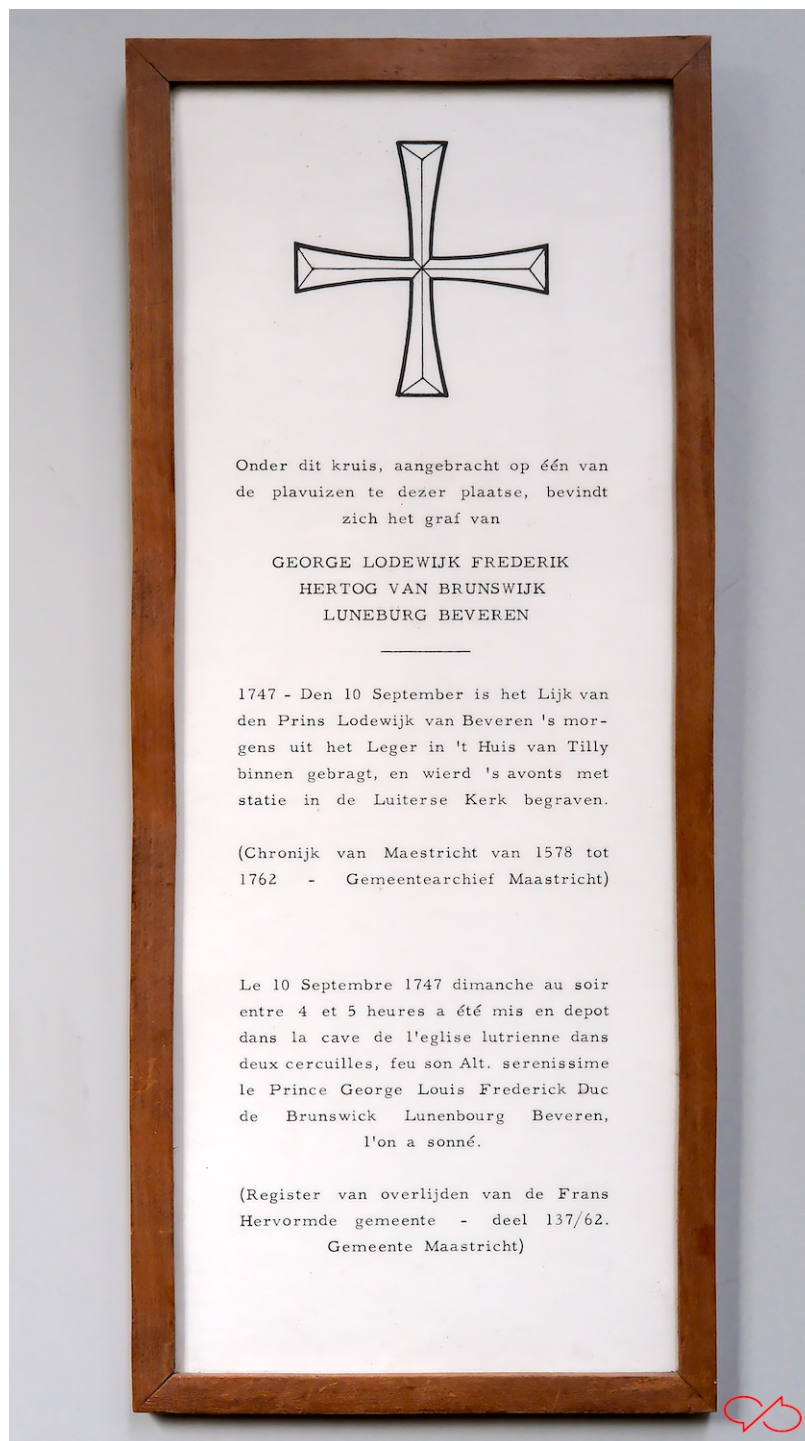

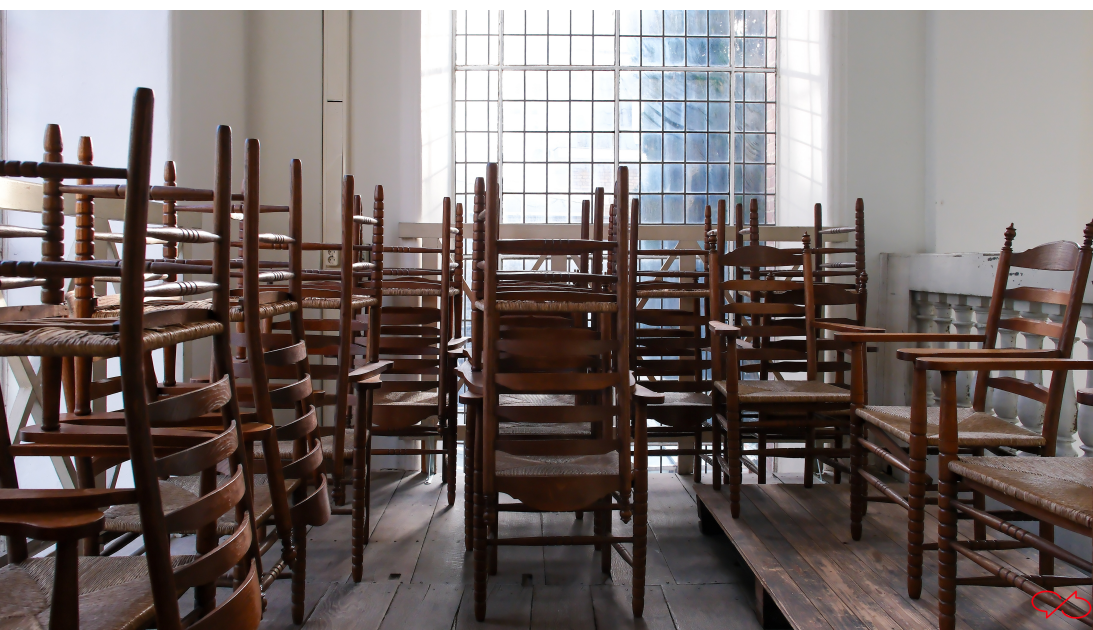

Op de linkerpagina zien we het interieur van de kerk met het tongewelf. Daarboven zien we de ruimte tussen plafond en dak, de houten kapconstructie. Op de voorgrond zien we de ton.

In de vloer van de begane grond ligt een tegel met een kruis: *X marks the spot*. Er hoort een korte beschrijving bij. Er ligt een graf van George Lodewijk Frederik Hertog van Brunswijk Luneburg Beveren. De adellijke naam was eigenlijk Brunswijk-Lüneburg-Bevern. Hij is er op 10 september 1747 begraven.

In de Waalse kerk iets verderop zijn bij werkzaamheden veel meer graven en grafkelders gevonden, sommige met inhoud. Het is mogelijk dat er onder de tegels hier ook veel meer verrassingen liggen te wachten op ontdekking. Maar onderzoek kost een hoop geld en plotseling is de eigenaar verantwoordelijk voor het conserveren.

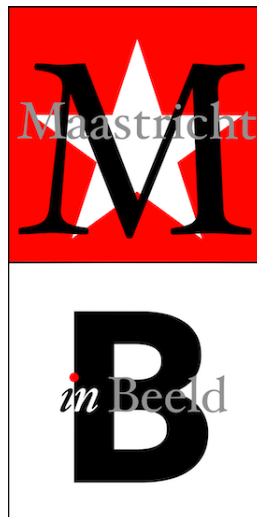

De kerk is sinds 2013 particulier eigendom en in 2021 richtten de eigenaren de Stichting Cultureel Podium Maastricht op. Sindsdien zijn er tal van evenementen geweest. Denk aan concerten, bazaars, markten, exposities, shows, lezingen, huwelijken, vergaderingen en veel meer. Helaas zal het Podium per 1 januari stoppen en wacht de kerk op een nieuwe eigenaar.

We gunnen onszelf nog even een blik op het orgel.
De ornamenten en het licht maken het beeld
compleet, het geluid zweeft in stilte in de ruimte.

Maastricht in Beeld
kortweg MiB

MiB is een
fotomagazine voor
liefhebbers van de
stad Maastricht.
De opzet is simpel:
interessante
onderwerpen,
behoorlijke foto's,
korte stukken tekst
met wat uitleg en
achtergronden en
een nette layout.

De eerste editie van dit magazine kwam uit in
augustus 2021, revisie in december 2025. Het
magazine is gratis en komt uit de Boekenkast
van Peter Scheele:

<https://pjscheele.nl/magazines>

Ik wens u veel kijk- en
leesplezier.

Peter Scheele

Colofon

Camera: Panasonic Lumix LX100, Make II

Bewerking: Adobe Lightroom 6.14

Opmaak: Apple Pages 11.1

Foto's, tekst en opmaak: Peter Scheele